

Origin and History of Sarajevo

Bosnian transcript in Latin:

Sarajevo je čudan grad, čudan utoliko što mnogi znaju mnogo o njemu, a ustvari rijetko ko zna bilo šta. Jer, kad se dobro pogleda, gradovi liče na ljude, i ako pogledate Sarajevo, onda ćete vidjeti da je ono vrlo čudan grad. Smješteno unutar jedne doline, ne može da se kreće, da se razvija, ovaj, sa strane, nego ide duž rijeke Miljacke, ovaj, tako da onaj stari dio grada, početni, je vrlo malen, da bi slijedeći rijeku, ovaj, nastavio prema dolini i onda se mnogo više širi. Ali je svejedno grad koji praktično danas ima dužinu od skoro 10 kilometara, a širok je ne više od kilometar do kilometar i po. Tako da je on jedna velika kobasica oko jedne rijeke.

Gradovi se razvijaju u zavisnosti od toga gdje su, pa obično se vežu za rijeke i za mjesta koja se mogu dobro braniti. Ovo je jedan čudan grad u smislu da sve do 17. stoljeća praktično nije imao zidova jer planine su bili bedemi grada, a dolina u kojoj se grad nalazio mogla se braniti sa planina. Ono što je bila prednost nekada je za vrijeme posljednjeg rata bila, nažalost, sudbina građana ovog grada, jer, ako se izmaknete pola kilometra od centra grada, vi ste već na brdu i odatle imate grad u svojoj ruci. Ako imate oružje, onda možete dobro da ga gađate, ako je to važno.

Sarajevo je čudan grad utoliko što, kad se gleda historija u muzeju, onda vidi se da je počeo kao stambeno naselje, ne kao grad, još u doba neolita, a onda se polako razvijao. I ono što je neuobičajeno za neki grad je to da ima vrlo uočljive razvojne dijelove: imate stari grad, koji je nastao uglavnom za vrijeme Turske, koji je negdje oko kilometra u prečniku, a to znači stari dio za boravak na planinama, čaršija za život i rad. A onda dolazi austro-ugarski dio koji ne ulazi u turski dio, nego se nastavlja, a iza toga se onda nastavlja ovaj dio koji je vezan za... Poslije Drugog svjetskog rata, za razvoj grada gdje uglavnom se prave moderne zgrade – spavaonice, i koji se proteže 5, 6, 7 kilometara daleko od centra. Tako da, kad pogledate taj grad, onda vidite da ujutru svi idu u grad, a da nakon radnog vremena, svi ga napuštaju.

Bosnian transcript in Cyrillic:

Сарајево је чудан град, чудан утолико што многи знају много о њему, а уствари ријетко ко зна било шта. Јер, кад се добро погледа, градови личе на људе, и ако погледате Сарајево, онда ћете видјети да је оно врло чудан град. Смјештено унутар једне долине, не може да се креће, да се развија, овај, са стране, него иде дуж ријеке Миљацке, овај, тако да онај стари дио града, почетни, је врло мален, да би слиједећи ријеку, овај, наставио према долини и онда се много више шири. Али је свеједно град који практично данас има дужину од скоро 10 километара, а широк је

не више од километар до километар и по. Тако да је он једна велика кобасица око једне ријеке.

Градови се развијају у зависности од тога гдје су, па обично се вежу за ријеке и за мјеста која се могу добро бранити. Ово је један чудан град у смислу да све до 17. стољећа практично није имао зидова јер планине су били бедеми града, а долина у којој се град налазио могла се бранити са планина. Оно што је била предност некада је за вријеме посљедњег рата била, нажалост, судбина грађана овог града, јер, ако се измакнете пола километра од центра града, ви сте већ на брду и одатле имате град у својој руци. Ако имате оружје, онда можете добро да га гађате, ако је то важно.

Сарајево је чудан град утолико што, кад се гледа историја у музеју, онда види се да је почео као стамбено насеље, не као град, још у доба неолита, а онда се полако развијао. И оно што је неубичајено за неки град је то да има врло уочљиве развојне дијелове: имате стари град, који је настао углавном за вријеме Турске, који је негдје око километра у пречнику, а то значи стари дио за боравак на планинама, чаршија за живот и рад. А онда долази аустро-угарски дио који не улази у турски дио, него се наставља, а иза тога се онда наставља овај дио који је везан за... Послије Другог свјетског рата, за развој града гдје углавном се праве модерне зграде – спаваонице, и који се протеже 5, 6, 7 километара далеко од центра. Тако да, кад погледате тај град, онда видите да ујутру сви иду у град, а да након радног времена, сви га напуштају.

English translation:

Sarajevo is an interesting city mostly, because many claim to know a lot about it, but in fact people rarely know much. If you think about it, cities resemble people, so if you take a look at Sarajevo, you'll notice that this is a peculiar city. Situated in a valley, it can't move, I mean spread, in all directions; it has to follow the Miljacka River. This means that the old part of town is very small, but the city becomes wider as it follows the river into the valley. In any case, [Sarajevo] is a city which is now about ten kilometers¹ long, while it's only one to 1.5 kilometers² wide. So, it resembles a large sausage.

Cities develop depending on their location, so they are usually built near rivers [or bodies of water] and places which can be easily defended. This city is peculiar because it did not have city walls until the 17th century, because the mountains were the city walls, and the valley in which the city was built could be defended from the mountains. Unfortunately, what used to be an advantage before became a disadvantage to this city's citizens during

---

¹ About seven miles.

² Approx. one mile.

the last war³, because all you need to do is move half a kilometer outside of town, and you're already on a hill, and you have the city in the palm of your hand. If you have a weapon, you can shoot [at targets in the city] quite well, if that's what you plan to do.

Sarajevo is interesting because, if you look at its history, you'll notice that it started as a settlement back in the Neolithic period, and then it slowly started to develop. Another unusual thing about this city is that the stages of its development are very visible. There's the old town area, which was built during the Ottoman rule, and it's about one kilometer⁴ in diameter. It has two separate parts: neighborhoods where people live are on the hills, while there's an old town center where people traded and worked. This part is followed by the Austro-Hungarian part, which does not intersect the Ottoman part but is simply built around it, after which there's a part which was built... after World War II, when modern apartment buildings [which are known as] "dormitories" were built. This part is about five to seven kilometers⁵ long, [and it stretches] further away from the center of the city. So, if you observe the city [life], you'll notice that everybody goes to the downtown area in the morning, and then after work, everybody leaves it.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2012 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated

---

³ The speaker here refers to the Bosnian War. The Bosnian War was a military aggression that took place in Bosnia and Herzegovina between April 1992 and December 1995. The main sides involved were the forces of the Republic of Bosnia and Herzegovina and those of the self-proclaimed Bosnian Serb and Bosnian Croat entities (Republika Srpska and Herceg-Bosna) within Bosnia and Herzegovina, who were supported and supplied by Serbia and Croatia, respectively.

⁴ 0.7 miles.

⁵ Three to five miles.